

کاوشی در نظام تعریف سینیوی؛ تحلیل مواجهه ابن سینا با ارسطو و فارابی

محمد حسین زاده*

چکیده

رهیافت سینیوی در نظریه تعریف، تبیین و توسعه نظریه تعریف ارسطویی است. او نظام تعریف ارسطو - یعنی تعریف اشیاء بر اساس تحلیل ماهیت آنها به جنس و فصل - را پذیرفته و آن را بسط داده است. علاوه بر این، دیدگاههای نوآورانه‌ی را نیز به آنها افزوده که کمتر به آنها توجه شده و محققان و پژوهشگران بصورت منسجم و ساختارمند آنها را تنظیم و تبیین نکرده‌اند. این مقاله با روش توصیفی - تحلیلی نظریه تعریف سینیوی را در ساختاری منسجم بیان کرده و نحوه مواجهه ابن سینا با دیدگاه ارسطو و فارابی را تحلیل کرده است. همچنین نوآوریهای ابن سینا در مسئله تعریف را برشمرده و با تأکید بر جنبه‌های کمتر شناخته شده آن، به این پرسشها پاسخ داده است: چگونه و با چه توضیحی ناشناختنی بودن فصل اشیاء با نظریه ابن سینا در تعریف و شناخت اشیاء سازگار است؟ آیا نظریه تعریف سینیوی صرفاً معطوف به امور ماهوی است یا گستره آن شامل امور غیرماهوی نیز میشود؟ ابن سینا چه سازوکاری برای تعریف امور غیرماهوی ارائه کرده است؟

کلیدواژگان: تعریف، حد، حد حقیقی، حد اسمی، حد توسعه‌ی، حد اضطراری، ابن سینا.

* استادیار مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، تهران، ایران؛ hosseinzadeh@irip.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۷/۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۸/۱۵ نوع مقاله: پژوهشی

